

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. V. Quantis præmiis Deus humanam in se fiduciam remuneretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

S. V.

Elcearius Comes, notæ sanctitatis vir, eâ in Deum fiducia pollebat, ut periculis omnibus irer excel-
sior: quod vel inde potest liquere. Mari se commiserat
Elcearius, Neapoli cum familiâ totâ Provinciam repe-
turus. Dum vela facit, infremit mare, ventis commo-
tum. Franguntur arbores, rumpuntur funes, excutuntur
gubernacula, deferuntur remi, clamoribus incompo-
sitæque ululatibus omnia complentur, oculis moris præ-
sensillima obverlabatur; qui in navi erant, spirare tan-
tùm, sperare nihil ampliùs: certè vultu omnes jam um-
bræ ac manes erant, nec jam aliud deesse videbatur,
quàm navim sepeliri aquis. Solus Elcearius posita for-
midine constabat sibi, eadem illi serenitas, idem oris co-
lor, eadem mentis malicia. Nam dum alii cum iratis flu-
ctibus luctabantur, ille suaviter cum Deo agebat, & cælum
fatigabat precibus. Interim venti profuere, maris
ira derumuit, paulatim vox & sensus metu exanimatis
redit. Tandem subductâ in portum navi, nonnullos
suis gravior inculcavit Elcearius, quod clamoribus & la-
crynâ satis ostendissent, perexigâ sese fiduciâ in Deo
niti, nimiumque à morte abhorreret. Scorum autem
Dolphina conjux interrogabat Elcearium, an ipse solus
in tam præsentis periculo desisset esse homo, & mortem
tam vicinam non timuisset? Cui ille: Totum me, inquit,
divinæ voluntati tradidi, paratus, si, salvis omnibus, so-
lus haurierit fluctibus. Hoc est, quod Hebræus Sapiens
monuit: *Habe fiduciam in Domino, ex toto corde tuo.* Por-
rò qui hac fiduciâ sunt vacui, humana tantùm circum-
spiciunt, omniâque humanis viribus metiuntur. Et ferè
contingit ut hos in manu consilii sui destituat Deus:
hinc illi frustra irritoque conatu magna expectant, & in-
miserâ spe languentem trahunt animam, & plerun-
que infelici eventu humanas has cogitationes claudunt.
Contrâ verò nostra in Deum fiducia, divinæ bene-
ficientiæ potentissima est conciliatrix. Gaudet Deus be-
neficiis dandis, & munificentie sue dona spargit in eos præcipuè
qui in magnam exurgunt fiduciam. Quod si Deus munificam
suam manum contrahat contineatque, nec liberalitatis sua
nubem explicet, aut non nisi per lentissimâ stillicidiâ depluat,
tacitus secum cogitet homo, quis caelestem illam nubem, pen-
dulam semper pronâque paratâque in imbres, sicaverit sit-
teritque: se, inquam cogitet, delicta sua, reporem, languorem-
que suum, maxime verò suam in Deum diffidentiam accuset, in
novam excurat fiduciam, & pro stillicidiis nimbo speret. Impe-
dimentis enim sublatis nunquam non pluit ille nubes: nec in
speratis imbres, sed toto cælo flumina mariâque jaculantur,
ut anhelant validumque fiduciâ pectus munificentie sue sepe-
liant aquis. Non enim sponsionibus quàm factis locupletior est
Deus. Etiam montes promissis transferendos, mortuos ad vi-
tam revocandos. Audeat proinde sperare homo; majora, qui po-
test, largietur Deus.

Benedictus vir qui confidit in Domino, & erit Dominus fidu-
cia ejus: Nullus speravit in Domino, & confusus est.

CAPUT V.

Quantis præmiis Deus humanam in se fidu-
ciam remuneretur.

Multis equidem opitulatur galea in capite, lorica
in pectore, anchora in æquore: multi nihilomi-
nus galeâ operi perimuntur, lorica trahuntur, an-
chora instructi merguntur: At verò qui confidunt in Do-
mino, sicut mons Sion, non commovebuntur in æternum. Nam
uti Sionis rupem nulli turbinum incurfus, nulli flu-
etum assultus loco moverint; non tantùm quia mons
est, sed quia mons Deo sacer est: ita hominem illum
nullus ærumnarum impetus subvertit, qui verè con-

A fidit in Domino, cupitque divinæ voluntati in omni-
bus parere.

Hæc in Deum fiducia, est galea nullis rumpenda vul-
neribus, est lorica nulli penetrabilis telo, est anchora
nulli obnoxia naufragio. Hanc, sicut anchoram habemus Hebr. cap. 6.
anime tutam ac firmam. v. 19.

S. I.

Observavit Orbis Ecclesiastes Paulus, quorundam
è suis fiduciam vacillare, tanquam si spe vanâ la-
tarentur: hos animùm pusillanimes instruendos ratus:
Teneamus, inquit, spei nostræ indeclinabilem confessionem. No-
lite itaque amittere confidentiam, quæ magnam habet remun-
erationem. Patientia enim vobis necessaria est, ut voluntatem
Dei facientes, reportetis promissionem. Adhuc enim modicum
aliquantulùmque, qui venturus est, veniet & non tardabit. Er-
go, nolite amittere confidentiam, quæ magnam habet remun-
erationem.

Et prima quidem hujus remuneratio ista est: Fidu-
cia hæc neminem fallit aut pudore afficit. Spes non con-
fundit. Fallax illa rerum humanarum fiducia millies de-
cipit, nec tamen cautiore efficit deceptos. Pulchrè
Plato: Spes mortalium, inquit, somnia vigilantium, aut po-
tius desiderantium. Anno Christiano millesimo octo-
gesimo quarto, Odo antistes Guilielmi Angliæ regis
frater, sortilegorum vaticiniis inductus, proximum à
Gregorio VII. Pontificem se futurum credidit, & ut
viam sibi muniret ad hoc solum per argenteos gradus,
pecuniam per nefas undecunque contraxit, jamque
Romanis arcibus spe imminens, à fratre Guilielmo in
carcerem conjectus est, ubi totum exegit triennium: hoc
scilicet solum huic spei debebatur. Nec unquam Odo
Romanam tiam suam capite recepit. Ita multis aliis
spes sua dedecori est & damno. Spes impij tanquam lanu-
go est, quæ à vento tollitur: & tanquam spuma gracilis, quæ à
procœli dispergitur: & tanquam fumus, qui à vento diffusus
est: & tanquam memoria hospitij unius diei prætereuntis. Spes
ac fiducia in Deum nulli mortalium probro est: Spes
non confundit. Scitote, quia nullus speravit in Domino, & Eccl. cap. 2:
confusus est; quis enim permansit in mandatis ejus, & dereli-
ctus est: aut quis invocavit eum, & desepxit illum? In hanc
fiduciam regius psaltes sese attollens: In te, Domine spera-
vi, ait, non confundar in æternum. Scitè Augustinus: Quis
est, inquit, qui confunditur? qui dicit, ego quod sperabam non
inveni, non immerito. Sperabas enim de te, aut sperabas de ho-
mine amico: maledictus autem qui spem suam ponit in homine.
Confunderis, quia sefellit te spes posita in mendacio: omnis enim
homo mendax. Si autem ponas spem tuam in Deo tuo, non con-
funderis; quia ille in quo spem posuisti, falli non potest. Spes non
confundit.

Hic tu mihi obsecro, fiduciam Moïsi, quàm ea pu-
defacta non sit expende. Cùm Hebræi ex Ægypto di-
gressi, in arcem omnes conclusi essent, (jam enim à
tergo hærebat hostis Pharaos, in oculis montes & mare
fugam omnem negabant.) Moïses in has preces effusus
dicitur: Domine, tuum est hoc mare, tuus & moïsi qui
nos claudit: & hic potest te jubente aperiri, aur in pla-
nitiam solvi, potest & mare in terram verti: possumus
& nos per aërem sublimes effugere, si nos ita servari ti-
bi placeat. Hæc precatus, mare virgâ percussit, quo
repentè scissum transiit expeditissimum iter mon-
stravit. Spes non confundit. Primum igitur fiduciæ munus
est, Non fallere.

S. II.

Altera ejusdem fiduciæ remuneratio est, Maxima
vita tranquillitas. Qui Deo seriò fidet, officia sua,
quamvis latissime pateant, sine tumultu obit, etiam in-
ter adversa lætus. Latentur omnes qui sperant in te, Domi-
ne. Spe enim salvi facti sumus. Beati omnes qui, confidunt in
eo. Augustinus pro more suo, pulcherrimè, in verba
psalmi:

*Psal. 1. v. 13.
Aug. 109. 8.
in Psal. 2. 7.
circa mod.*

psalmi. Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus es, A
& bene tibi erit. Quasi perversè, inquit, videtur dicere non intelligentibus, debuit enim dicere fructum laborum tuorum manducabis. Multi enim manducant fructum laborum suorum: laborant in vinea, ipsum laborem non manducant, sed quod de labore ipsorum nascitur. &c. Quid sibi vult labores fructuum tuorum manducabis? Modò labores habemus, fructus postea erit. Sed quia & ipsi labores non sunt sine gaudio propter spem, de qua paulò ante diximus: Spe gaudemus, in tribulatione patientes: modò nos ipsi labores nostri jucundant, & letos nos faciunt de spe. Si ergo labor noster potuit manducari, & potuit jucundare, manducatus fructus laboris ipsius qualis erit?

*Omnia
Deo committenda
est regula
exceptionem non
admittens.
Fenestras
Angelus, in
Reg. Perfect.
fine libri
mibi p. 278.*

Germanorum vetus verbum est, parietibus etiam inscribi solitum: Quisquis omnia Deo commiserit, & hic tranquillus, & illic beatus erit. Verè licet, Deo semper omnia committere, in hac vitâ tranquillitatem, in alterâ beatitudinem obtinet. Sed Deo sic committenda sunt omnia; & manu Dei æquè omnia sic accipienda sunt, ut hæc regula exceptionem non admitat. Clarissimè pius ille scriptor: Et nota, inquit, hanc regulam, Omnia è manu Dei acceptandi, tam esse universalem, ut ab eâ nulla prorsus admittenda sit exceptio: adeo ut non tantum crucis, afflictionis, & extrinsecæ mundi & proximi, à Deo acceptari debeant, verum etiam intrinsecæ, quæ ex imperfectionibus nostris enascuntur: nam omnia cooperantur in bonum diligentibus Deum.

§. II.

*3. Robur in
adversis.
Prov. c. 10.
v. 25. & 30.
Psal. 25.
vers. 1.*

Tertia Remuneratio, Robur in adversis, & animus calamitate insuperabilis. Iustus quasi fundamentum sempiternum, iustus in æternum non commovebitur. Animosissimus rex David: In Domino sperans, inquit, non infirmabor. Optimè Theodoretus: Gubernatorem, inquit, habeas Deum & aurigam, & res tua ab illâ providentiâ pendeant, nam hoc modo inconcussus manebis & immutabilis. Tales se gesserunt tot centena millia sanctissimorum martyrum. Res nova & rara, pendere in equuleo, & aduri latera, ridere tamen & joculari. Multitudinis concursus fieri, cum missilia sparguntur, cum donativa aur congiaria, cum viscerationes dantur, nil novi est, & verò cum capita decutuntur, cum sartagine, cum rotæ & cruces proferuntur, cum omnis generis supplicia inferuntur, esse tamen qui accurrant & certent quis prior moriatur, hoc novum, hoc inauditum: hoc tamen, inquit Eusebius, meis oculis vidi: innumeros in Ægypto non ligatos duci extra mœnia in campum: hic alter alterum prævenire contendens porrigebat cervicem. Carnifices defecerunt & gladii fessis sedebant, alii succedebant, mutabantur gladii, dies non sufficiebat: nullus ex eis nec parvulus morte terrebat. En heroas ac heroidas invincibiles: non commovebantur, sicut mons Sion. Huc appositè Chrysostomus: Montem dixit spem in Deum immutabilem, inquit, firmam & constantem, invincibilem & inexpugnabilem. Quem admodum enim si quis innumerales adhibeat machinas, montem nec convellere nec labefactare poterit: ita etiam qui eum aggreditur, qui spem in Deum collocavit, revertetur domum vacuis manibus. Sed cur non dixit absolute: Sicut mons, sed montis Sion meminit? Docens, nos non debere animum deicere in calamitatibus, nec ab eis pessundari, sed à spe in Deum pendere, omnia ferre fortiter, & bella, & pugnas, & tumultus. Quemadmodum enim hic mons, qui fuerat quandoque desertus, & nudatus habitatoribus, ad priorem redierat prosperitatem, veteri statu recepto, cum incolæ rediissent, miracula rursus ostenderentur, ita etiam vir fortis & generosus, licet ab innumera libilibus irradatur calamitatibus, minimè evertitur.

*Isai. cap. 40.
vers. 31.
Psal. 2. v. 15.
Psal. 30.
v. 25.*

Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem (humanam in divinam) assumunt pennas sicut aquila, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient. Beati omnes qui confidunt in eo. Ergo viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes, qui speratis in Domino.

Quartâ remuneratio: Immunitas à plucimis vitiis. Et non delinquent omnes qui sperant in eo. Bernardo recte, Perfecta conversio est ad hoc bonum, ut nil libeat nisi quod deum deceat vel liceat. Et tunc demum perfecta erat voluntas, cum plene fuerit bona, & bene plena. Hanc autem bene plenam & plenè bonam voluntatem habere censendus est deus, is, qui non suam ampliùs, sed jam pro suâ divinam amplectitur voluntatem, eique se totum devotissimè à subiectione transcribit. Et hic est qui Deo in omnibus fidei. Quisquis autem felicissimam hanc artem callet, ac reipsâ tam providentiâ divinâ, quàm voluntatē perfectè se tradit, graves vitiorum insultus non metuit. Vera in Deum fiducia non tantum inquieti pectoris agitationem, sed & huic contrarium torporem mentis ac lenium tollit. Diserte hoc ipsum confirmans Bernardus: Ita, inquit, animus si non presumat de se, sed si confortetur à Deo, poterit utique dominari sibi, ut non dominetur ei omnia iniustitia. Ita, inquam, Deo innixum nulla vis, nulla fraus, nulla jam illecebra poterit vel stantem deicere, vel subicere dominantem. Alioquin frustra nititur, si non innititur. Disce ergo Deo fidere, etiam si omnia tibi adversa sint; disce contra spem in spem credere, & voluntas Domini in manu tuâ dirigetur.

§. V.

Quinta remuneratio: Per veram in Deum fidem, ciam velut Omnipotentes efficitur. Libet proclamare Paulus: Omnia possum in eo qui me confortat. Et quamvis cuique nostrum hic obijci possit: Tu longè exquirere, & Pauli vestigia adora. Nihilominus tamen quis illorum qui Deo fidunt, non animosè dicat: Pone me iuxta te, & cumvis manus pugnet contra me. Si Deus pro nobis, quis contra nos? Sed quid opus testimoniis? Christus desiderissimè: Si potes credere, inquit, omnia possibilia sunt credenti. In quæ Domini verba egregiè Bernardus: Quis, inquit, omnia possibilia sunt imitanti super eum, qui omnia Deo potest? Nil omnipotentiam Dei clariorem reddit, quàm quid omnipotentes facit omnes, qui in se sperant. An non omnipotentes, cui omnia possibilia sunt?

Quâ in te nescio an unquam præclarius quid dictum scriptumve sit, quàm quod idem Bernardus præclarissimè dixit scripsitque in hæc verba: Dulcissima liberalitas, inquit, in se sperantibus non desit. Hoc enim totum hominis meritum, si totam spem suam ponat in eo, qui totum hominem salvum fecit. In te speraverunt Patres nostri, speraverunt & liberasti eos: ad te clamaverunt, & salvi facti sunt: in te speraverunt, & non sunt confusi. Sperate in eo omnis congregatio populi: quemcumque enim locum calcaverit pes vester, vester erit. Vos vester, utique spes vestra est, & quantumcumque illa processerit, obtinebit si tamen in Deum tota figurat, ut firma sit, & non tubet.

Cum Apostoli secretò Dominum interrogassent, cur non & ipsi lunaticum adolescentem illum malo genio infessum potuerint liberare? Christus causam omnem diffidentia adscribens: Propter incredulitatem, inquit, vestram: Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi hinc illuc: & nihil impossibile erit vobis. Hic non Christiana solummodo fides commendatur, sed & illa fiducia, quæ divinam se Omnipotentia sic induit, ut ardua quævis aggrediat, & admiranda patret. Quamvis Christus non dixerit: Edite miracula, sed Habete fidem Dei: querelas contra Dei dispositionem omittite, pusillanimitatem ad ardua tepidantem vincite, omnem à vobis diffidentiam expellite: si non possitis calcare basiliscos & dracones, superbiam calcate; si non voce incendia domare, libidinum vestrorum flammam extinguite; si non leones frenare, pardos & tigrides cicurare, iras reprimite; si non mortuos ad vitam revocare, Invidiam vestro malo rivacillam.

vacillam jugulare; si non aridas arbores ad virorem reducere, vacuum liberalitate manum, fecundiore stipe instruire. Hoc est quod exigit Christus: Habete fidem Dei. Qui hanc habet, ex omnibus malis aliquid boni elicit, ex omni plumbio argenti quippiam & auri colligit, quod artificii divini est: Nam, uti Boëthius, sola est divina vis, cui mala quoque bona sunt, cum eis compenter utendo, aliquid boni elicit effectum. Sed de hoc alibi uberius.

CAPUT VI.

Fiduciam in Deum sine cognitione divine Providentiæ vacillare.

IN mestissimâ illâ profectione Abrahami in montem Moria, ubi jugulandus erat filius, cum tertiâ jam die dilaceraret, & mons in oculis esset, Isaac qui ligna humeris subvehebat, patrem gladio armatum interrogans: Pater mi, inquit, ecce ignis & ligna, ubi est victimâ holocausti? Dixit autem Abraham: Deus providebit sibi victimam holocausti, fili mi. Pergebat ergo pariter. Utinam & nos, tunc maxime, cum aqua nobis hæret, cum exitum nullum reperimus, hoc unum assidue volveremus animo: Deus providebit, fili mi, Deus providebit. Exemplo demonstratur id quod dicimus: Multorum liberorum parens animam agit, hoc unum anxie sollicitus, quid suis liberis sit futurum: frustra vir bonus se cruciat: Deus providebit. Alius corpore quidem sanus, sed æger animo secum disquirat ipse: Ut sese res mea habebunt, cum hoc auxilium, aut auxiliator ipse deest: vana plerumque sollicitudo: Deus providebit. Alius auri dives & avorum, non item virtutum: Quid si, ait ipse sibi, præter sententiam & spem? hoc mihi eveniat: Homo pusilli animi! Deus providebit. Qui confidunt in illo, intelligunt veritatem. Ita quondam Romanorum Imperator Maximilianus II. licubi res adversæ animum ejus sollicitarent, conceptum à se symbolum proferebat: Dominus providebit. Ita profusus, ita ad Deum mentis acies convertenda, qui non patietur in fraudem impelli fidentem in se.

Abrahamus, quem dixi, illud Dei mandatum divinis promissis, ut videbatur, rectâ contrarium, quam inexplicabili fiducia exequi est aggressus: Dici non potest, quot fiduciæ actus exercuerit illo triduo, quo in montem à Deo nominatum profectus est, illud secum assidue repetendo: Deus providebit. Verè providit, modo profusus admirando. Nam pater, inquit Chrysostomus, sacrificavit, filius seipsum obtulit, Deus utrumque acceptavit, & vita tamen mansit victima. Sic Abraham confusus Deo, pervenit usque ad montem, usque ad aram, ad ipsum usque gladium, ad ipsum usque filii jugulum, quod jam erat secundum. Nimirum altissime combibit animo vir sanctus, illud usquequaque certissimum: Deus providebit. Divinum hoc pronuntiatum quisquis vult capere, quotidiano id usu discet optime, tamque in se quam in aliis mira deprehendet divine providentiæ vestigia. Et quæso, vitam nostram priorem compendio relegamus: per quot ambages & anfractus divina nos duxit providentia, quot quantisque periculis nos suaviter subtraxit? Quivis nostrum jure dixerit: Misit de celo & assumpsit me, & extraxit me de aquis multis. Prævenit me in die afflictionis meæ, & factus est Dominus firmamentum meum: liberavit me, quia complacui ei. Et quantâ vitæ, quanta corporis animique discrimina non adiit sed evasi? Deus providebit, fidamus Deo. Hanc autem confidentiam in Deum non assequetur, nisi qui & Providentiam Dei probè cognoverit. An sit Providentia, fugimus quærere: nam rectè Clemens Alexandrinus: Sunt, inquit, quæstiones quedam dignæ quæ puniantur: cuiusmodi est quærere probationes. An sit Providentia, cum sit manifesta divina Providentia ex adpectu omnium quæ videntur.

Tom. I.

Atur effectorum, quæ arte & sapientiâ constant. Est ergo Providentia.

§. I.

Sed quid est providentia? Est ipsa, inquit Boëthius, divina ratio in summo principe constituta, quæ cuncta strat in disponit. Optimè de hac re Damascenus: Providentia, Theol. Na. inquit, est voluntas Dei, per quam res omnes aptè congruèque gubernantur. Rem sic capiemus: Vidit Deus ab æterno quâ ratione quævis res creata suum finem posset assequi; simul etiam omnia impedimenta vidit, quæ in assequendo fine occurrere essent. Deinde hic idem optimus Deus, sanctissimâ suâ voluntate, ea delegit subministranda auxilia, per quæ omnes homines ad suum finem quàm optimè ducerentur. Hæc verò statim ab Orbis ortu proposuit, & in opus deduxit per immensam suam potentiam. Ita divina Providentia, ut Dorotheus loquitur, fons est bonorum omnium. Hanc omnes philosophorum turbæ agnoverunt. Hinc illa: Deum lib. 2. de Fide sequere; Cum Diis pugnare noli; Id superis curæ, Viderit Jupiter; Hoc in genibus Jovis situm, aliæque talia præcis usitata. Et hanc suam providentiam Deus mox ab initio, ipse etiam oculis ingessit per Orbis Diluvium, per Sodomeum incendium, per Calamitates Egyptias, per Alimoniæ nubibus submissam tor centenis milibus Hebræorum: quibus insuper inspectantibus leges condidit, præsentiam suam monstravit, viæ ducent statuit columnam lucidam & igneam, emisit effusissimos volucrum nimbos, victorias dedit admirandas. Habet Deus providentiam omnium omnino rerum creaturarum. Res certissima est. Clamat Sapientia: Pusillum & magnum ipse fecit, & equaliter cura est illi de omnibus.

Ut autem nos Providentiæ divine noticiam altissimâ mente defigamus, hoc in fundamentum ponimus: Nihil uspiam Orbe toto fieri fortuito, & casu. Si res ad nostram duntaxat seu providentiam, seu scientiam exoritur, minemus, plurima casu quoddam & fortè fortunâ fieri putabimus, si ad divinam Intelligentiam, nihil sit casu. Divina namque intelligentia infinita est, extendique se sine ullo labore ad omne quod intelligi potest. Deus puncto temporis, uno eodemque, sic dicam, ictu oculi linus omnes & abyssos cali, terræ, maris, inferorum penetrat ac pervidet. Rectissime Jobus: Nihil, inquit, in terra sine causâ sit. Omnia in mensurâ, & numero, & pondere disposuit Deus ab æterno. Ita in rebus omnibus divinæ gubernationis admirabilissima elucet providentia, quæ non præest solum rebus omnibus, sed interest, imò inest. Nos cæculi plurima putamus casu fieri, quæ tamen omnia ab æterno Dei consilio & providentiâ proveniunt.

§. II.

Sapientissime Augustinus: Et sic omnia, inquit, ad divinam providentiæ regimen referantur, quæ stulti quasi casu, & temere, & nullâ divinâ administratione fieri putant. Exemplo res patefiet: Herus & domesticis duos, herilis consilii ignaros, diversis viis mittit ad eundem omnino locum. Hic alterum alteri occurrere casus est, non domino, sed servis: Ita thesaurum reperit à paupere folsore, casus est quidem illi pauperculo, sed non Deo, qui opes illic ideo recondi voluit, ut cas hic ipse mercenarius eo loci fossurus reperiret & ditesceret, non casu, sed paternâ Dei providentiâ: Deo nil penitus fortuitum est. Idcirco

nemo temeraria credat
Forturorve geri mundana negotia casu.
Omnia lege meant, quam rerum Conditor illis
Sancit ab æterno.

Canem pinxerat Apelles, cumque in reliquâ omni parte sibi ipse satisfecisset, exprimere in eo spumam anheliantis se posse non judicabat: displicebat autem ars ipsa, nec alia inveniri poterat, & videbatur spuma illa pingi,

B b b

pingi,